

JOHN E. MORBY

DYNASTIE ŚWIATA

Przewodnik chronologiczny
i genealogiczny

V.

EUROPA

3. NIDERLANDY

znak

3. NIDERLANDY

HRABSTWO FLANDRII

Pierwsza dynastia flandryjska

864–879	Baldwin I Żelazne Ramię (hrabia i margrabia w regionie Skaldy 863/4)
879–918	Baldwin II Łysy (syn)
918–965	Arnulf I Wielki (syn)
958–962	Baldwin III (syn; koregent)
965–988	Arnulf II Młodszy (syn)
988–1035	Baldwin IV Brodaty (syn)
1035–1067	Baldwin V z Lille (syn)
1067–1070	Baldwin VI z Mons (syn)
1070–1071	Arnulf III Nieszczęśliwy (syn)
1071–1093	Robert I Fryzyczyk (syn Baldwina V)
1093–1111	Robert II Jerozolimski (syn; koregent 1086)
1111–1119	Baldwin VII Hapkin (syn)

Dynastia duńska

1119–1127	Bł. Karol Dobry (syn Adeli, córki Roberta I, i Knuda II, króla Danii)
-----------	---

Dynastia normandzka

1127–1128	Wilhelm Clito (wnuk Matyldy, córki Baldwina V, i Wilhelma Zdobywcy)
-----------	---

Dynastia lotaryńska

1128–1168	Thierry z Alzacji (syn Gertrudy, córki Roberta I, i Thierry'ego II, księcia Lotaryngii)
1168–1191	Filip (syn; koregent 1157)

Dynastia z Hainaut

1191–1194	Baldwin VIII (hrabia Hainaut 1171–1195; mąż Małgorzaty, córki Thierry'ego (zmarł 1194))
1194–1205	Baldwin IX (syn)
1205–1244	Joanna (córka)

1244–1278 Małgorzata I (siostra; abdykowała; tylko Hainaut 1278–1280)

Dynastia z Dampierre

1278–1305 Gwido (syn Małgorzaty I i Wilhelma II z Dampierre)

1305–1322 Robert III z Béthune (syn)

1322–1346 Ludwik I z Nevers (wnuk)

1346–1384 Ludwik II z Mâle (syn; hrabia Artois 1382)

1384–1405 Małgorzata II (córka; żona Filipa Śmiałego, księcia Burgundii; zjednoczenie z Burgundią 1405)

HRABSTWO HOLANDII

Pierwsza dynastia holenderska

916–939	Dirk I (syn Gerulfa; hrabia części północnej Holandii ok. 916)
939–988	Dirk II (syn)
988–993	Arnulf (syn)
993–1039	Dirk III (syn)
1039–1049	Dirk IV (syn)
1049–1061	Floris I (brat)
1061–1091	Dirk V (syn)
1091–1121	Floris II Gruby (syn)
1121–1157	Dirk VI (syn)
1157–1190	Floris III (syn)
1190–1203	Dirk VII (syn)
1203–1222	Wilhelm I (brat)
1222–1234	Floris IV (syn)
1234–1256	Wilhelm II (syn; król rzymski 1247)
1256–1296	Floris V (syn)
1296–1299	Jan I (syn)

Dynastia z Hainaut

1299–1304	Jan II (syn Aleidis, córki Florisa IV, i Jana I z Avesnes; hrabia Hainaut 1280)
1304–1337	Wilhelm III Dobry (syn)
1337–1345	Wilhelm IV (syn)
1345–1354	Małgorzata (siostra; abdykowała; tylko Hainaut 1354–1356)

Dynastia bawarska

1354–1358	Wilhelm V (syn Małgorzaty i cesarza Ludwika IV; Hainaut 1356; usunięty, zmarł 1389)
1389–1404	Albrecht (brat; regent 1358–1389)
1404–1417	Wilhelm VI (syn)
1417–1433	Jakobina (córka; abdykowała, zmarła 1436; zjednoczenie Holandii i Hainaut z Burgundią)

UWAGI:

Chronologia: Daty do 939 r. są podane w przybliżeniu (Strubbe i Voet, s. 368).

Imiona i tytuły: Tytuł hrabiego Holandii był w użyciu od 1101 r. (Dek, s. 13).

HRABSTWO I KSIĘSTWO LUKSEMBURGA

Dynastia mozelska

963–998	Zygryd (domniemany syn Wigeryka; hrabia Luksemburga jako wasal cesarstwa 963)
998–1026	Henryk I (syn; książę Bawarii 1004–1009, 1017–1026)
1026–1047	Henryk II (bratanek; Bawaria 1042)
1047–1059	Gilbert (brat)
1059–1086	Konrad I (syn)
1086–1096	Henryk III (syn)
1096–1131	Wilhelm (brat)
1131–1136	Konrad II (syn)

Dynastia z Namur

1136–1196	Henryk IV Ślepy (syn Ermesindy, córki Konrada I, i Gotfryda, hrabiego Namur)
1196–1247	Ermesinda (córka)

Dynastia limburska

1247–1281	Henryk V Wielki (syn Ermesindy i Walrama III, księcia Limburgii)
1281–1288	Henryk VI (syn)
1288–1310	Henryk VII (syn; abdykował; król rzymski 1308–1313)
1310–1346	Jan Ślepy (syn; król Czech 1310)
1346–1353	Karol (syn; abdykował, król rzymski 1346–1378; Czechy 1346)

Książęta Luksemburga

1353–1383	Wacław I (brat; książę Luksemburga 1354; książę Brabancji 1355)
1383–1419	Wacław II (syn Karola; król rzymski 1378–1400; Czechy 1378)
1419–1437	Zygmunt (brat; król Węgier 1387; król rzymski 1410; Czechy 1419)

Dynastia habsburska

1437–1439 Albrecht Austriacki (mąż Elżbiety, córki Zygmunta; Węgry i Czechy 1437; król rzymski 1438)

Dynastia Wettinów

1439–1443 Wilhelm Saski (mąż Anny, córki Albrechta; abdykował, zmarł 1482; połączenie z Burgundią)

UWAGI:

Chronologia: Większość dat do 1136 w przybliżeniu (Strubbe i Voet, s. 379).

KSIĘSTWO DOLNEJ LOTARYNGII

Dynastia z Verdun

1012–1023	Gotfryd I (syn Gotfryda, hrabiego Verdun; książę Dolnej Lotaryngii jako wasal cesarstwa 1012)
1023–1044	Gozelo I (brat; książę Górnej Lotaryngii 1033)
1044–1046	Gozelo II Próźniak (syn)

Dynastia luksemburska

1046–1065	Fryderyk (brat Henryka II, hrabiego Luksemburga)

Dynastia z Verdun

1065–1069	Gotfryd II Brodaty (syn Gozela I; Górna Lotaryngia 1044–1047)
1069–1076	Gotfryd III Garbaty (syn)

Dynastia salicka

1076–1087	Konrad (syn cesarza Henryka IV; król rzymski 1087–1098)

Dynastia z Boulogne

1087–1100	Gotfryd IV z Bouillon (syn Idy, córki Gotfryda II, i Eustachego II z Boulogne)

Dynastia limburska

1101–1106	Henryk I (hrabia Limburgii; usunięty, zmarł 1119?; przekazanie Dolnej Lotaryngii dynastii z Louvain)

HRABSTWO HAINAUT

Dynastia flandryjska

1051–1070	Baldwin I z Mons (hrabia Flandrii jako Baldwin VI; mąż Richildy, dziedziczki Hainaut 1051)
1070–1071	Arnulf Nieszczęśliwy (syn; Flandria)
1071–1098	Baldwin II (brat)
1098–1120	Baldwin III (syn)
1120–1171	Baldwin IV z Mons (syn)
1171–1195	Baldwin V (syn; hrabia Flandrii 1191–1194; zjednoczenie Hainaut z Flandrią 1195–1278)

Dynastia z Avesnes

1280–1304	Jan (wnuk Małgorzaty I flandryjskiej i Burcharda z Avesnes; hrabia Holandii jako Jan II 1299; zjednoczenie z Holandią)

KSIĘSTWO BRABANCJI

Dynastia z Louvain

1106–1128	Gotfryd I Brodaty (hrabia Louvain; książę Dolnej Lotaryngii 1106; usunięty, zmarł 1139)
1128–1139	Walram II z Limburga
1139–1142	Gotfryd II (syn Gotfryda I)
1142–1190	Gotfryd III (syn)
1190–1235	Henryk I (syn; koregent 1183)
1235–1248	Henryk II (syn)
1248–1261	Henryk III (syn)
1261–1267	Henryk IV (syn; abdykował)
1267–1294	Jan I Zwycięski (brat; książę Limburgii 1288)
1294–1312	Jan II (syn)
1312–1355	Jan III (syn)

Dynastia luksemburska

1355–1383	Wacław (książę Luksemburga)
1355–1404	Joanna (córka Jana III; żona Wacława; abdykowała, zmarła 1406)

Dynastia burgundzka

1406–1415	Antoni (syn Filipa Śmiałego, księcia Burgundii; po matce wnuk Małgorzaty, siostry Joanny; regent 1404–1406)
1415–1427	Jan IV (syn)
1427–1430	Filip z Saint-Pól (brat; unia Brabancji i Limburgii z Burgundią 1430)

UWAGI:

Imiona i tytuły: W XII w. nazwa Brabancja była używana do określenia posiadłości dynastii z Louvain, w XIII w. tytuł księcia Brabancji zastąpił określenie „książę (Dolnej) Lotaryngii”. W. Kienast, *Der Herzogstitel in Frankreich und Deutschland*, München 1968, s. 395–404.

HRABSTWO ARTOIS

Dynastia Kapetyngów

1237–1250	Robert I Dobry (syn Ludwika VIII, króla Francji; otrzymał Artois 1237)
1250–1302	Robert II Szlachetny (syn)
1302–1329	Matylda (córka)
1329–1330	Joanna I (córka Matyldy i Ottona IV, hrabiego Burgundii)
1330–1347	Joanna II (córka Joanny I i Filipa V, króla Francji)

Dynastia burgundzka

1347–1361	Filip z Rouvres (wnuk Joanny II i Odon IV burgundzkiego; książę Burgundii 1349)
1361–1382	Małgorzata (siostra Joanny II; żona Ludwika I, hrabiego Flandrii; zjednoczenie z Flandrią 1382)

BURGUNDIA I NIDERLANDY

Dynastia z Autun

- 898–921 Ryszard Sędzia (hrabia Autun; władał Burgundią frankońską od 898; przyjął tytuł księcia 918)
 921–936 Rudolf (syn; król Francji 923)
 936–952 Hugo Czarny (brat)
 952–956 Gilbert z Chalon (prawdopodobnie zięć)

Dynastia Robertyngów

- 956–965 Otto (wnuk Roberta I, króla Francji; mąż Liutgardy, córki Gilberta)
 965–1002 Henryk Wielki (brat)
 1002–1005 Otto Wilhelm (pasierb; usunięty, zmarł 1026; rządy francuskie 1005–1031)

Dynastia Kapetyngów

- 1031–1076 Robert I (syn Roberta II, króla Francji; przyjął tytuł księcia 1031)
 1076–1079 Hugo I (wnuk; abdykował, zmarł 1093)
 1079–1102 Odo I Rudy (brat)
 1102–1143 Hugo II (syn)
 1143–1162 Odo II (syn)
 1162–1192 Hugo III (syn)
 1192–1218 Odo III (syn)
 1218–1272 Hugo IV (syn)
 1272–1306 Robert II (syn)
 1306–1315 Hugo V (syn)
 1315–1349 Odo IV (brat)
 1349–1361 Filip z Rouvres (wnuk; rządy francuskie 1361–1363)

Dynastia walezyjska

- 1363–1404 Filip Śmiały (syn Jana II, króla Francji; hrabia Flandrii i Artois 1384)
 1404–1419 Jan Nieustraszony (syn)
 1419–1467 Filip Dobry (syn; książę Brabancji 1430; hrabia Holandii 1433; książę Luksemburga 1443)

- 1467–1477 Karol Zuchwały (syn)
1477–1482 Maria (córka; odziedziczyła Niderlandy; podbój Burgundii przez Francję 1477)

Dynastia habsburska

- 1482–1506 Filip Piękny (syn Marii i cesarza Maksymiliana I; król Kastylii 1504)
1506–1555 Karol (syn; król Hiszpanii 1516–1556; abdykował, zmarł 1558; unia Niderlandów z Hiszpanią 1556–1598)
1598–1621 Albrecht (syn cesarza Maksymiliana II; tylko prowincje południowe)
1598–1633 Izabela Klara Eugenia (córka Filipa II, króla Hiszpanii; unia z Hiszpanią 1633)

BIBLIOGRAFIA DO NIDERLANDÓW:

- M. Chaume, *Les origines du duché de Bourgogne*, 2 t. w 4 cz., Dijon 1925–1937.
A.W.E. Dek, *Genealogie der graven van Holland*, wyd. IV, Zaltbommel 1969.
K.G.P. Knetsch, *Das Haus Brabant: Genealogie der Herzoge von Brabant und der Landgrafen von Hessen*, 2 t., Darmstadt 1931.
E. Petit de Vausse, *Histoire des ducs de Bourgogne de la race capétienne*, 9 t., Dijon 1885–1905.
E.I. Strubbe, L.Voet, *De chronologie van de middeleeuwen en de moderne tijden in de Nederlanden*, Antwerpen 1960.
J. Vannérus, *La première dynastie luxembourgeoise*, „Revue belge de philologie et d'histoire”, nr XXV, 1946–1947, s. 801–858.

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW

Dynastia Orańska-Nassau — stadhouderzy Zjednoczonych Prowincji

- 1572–1584 Wilhelm I Wielki, Milczek (syn Wilhelma z Nassau; książę orański; stadhouder Holandii, Zelandii i Utrechtu 1572)
- 1585–1625 Maurycy (syn)
- 1625–1647 Fryderyk Henryk (brat)
- 1647–1650 Wilhelm II (syn; interregnum 1650–1672)
- 1672–1702 Wilhelm III (syn; król Anglii 1689; interregnum 1702–1747)
- 1747–1751 Wilhelm IV (w szóstym stopniu potomek Wilhelma z Nassau)
- 1751–1795 Wilhelm V (syn; usunięty, zmarł 1806; Republika Batawska 1795–1806)

Dynastia Bonaparte — Królestwo Holandii

- 1806–1810 Ludwik Napoleon (brat Napoleona I, cesarza Francuzów; abdykował, zmarł 1846; włączenie do Francji 1810–1813)

Dynastia Orańska-Nassau — Królestwo Niderlandów

- 1813–1840 Wilhelm I (syn Wilhelma V; suwerenny władca Niderlandów 1813; król 1815; abdykował, zmarł 1843)
- 1840–1849 Wilhelm II (syn)
- 1849–1890 Wilhelm III (syn)
- 1890–1948 Wilhelmina (córka; na wygnaniu 1940–1945; abdykowała, zmarła 1962)
- 1948–1980 Juliana (córka Wilhelminy i Henryka Meklemburskiego, księcia małżonka 1901–1934; abdykowała)
- 1980– Beatrycze (córka Juliany i Bernarda z Lippe, księcia małżonka 1948–1980)

BIBLIOGRAFIA:

A.W.E. Dek, *Genealogie van het vorstenhuis Nassau*, Zaltbommel 1970.

E.I. Strubbe i L.Voet, *De chronologie van de middeleeuwen en de moderne tijden in de Nederlanden*, Antwerpen 1960.

KRÓLESTWO BELGII

Dynastia Sachsen-Coburg-Gotha

1831–1865	Leopold I (ogłoszony królem Belgii po secesji z Niderlandów 1830)
1865–1909	Leopold II (syn; władca Wolnego Państwa Kongo 1885–1908)
1909–1934	Albert I (bratanek)
1934–1951	Leopold III (syn; na wygnaniu 1944–1950; abdykował, zmarł 1983)
1951–1993	Baudouin (syn)
1993–	Albert II (brat)

BIBLIOGRAFIA:

T. Aronson, *Defiant Dynasty: the Coburgs of Belgium*, Indianapolis 1968.

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA

Dynastia Nassau

1890–1905	Adolf (książę Nassau 1839–1866; wielki książę po ustaniu unii personalnej z Niderlandami 1890)
1905–1912	Wilhelm IV (syn)
1912–1919	Maria Adelajda (córka; abdykowała, zmarła 1924)
1919–1964	Szarlotta (siostra; na wygnaniu 1940–1945; abdykowała, zmarła 1985)
1964–	Jan (syn Szarlotty i Feliksa Bourbon-Parma, księcia małżonka 1919–1964, zmarłego 1970)

BIBLIOGRAFIA:

A.W.E. Dek, *Genealogie van het vorstenhuis Nassau*, Zaltbommel 1970.